

Олена Пілецька

студентка факультету психології

Зореслава Крижановська

Волинський національний університет ім. Лесі Українки,

доцент, кандидат психологічних наук

ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ ПОГЛЯД НА РОМАНТИЧНІ ВЗАЄМИНИ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ПРИВ'ЯЗАНОСТІ

Постановка проблеми. Інтерес сучасної психологічної науки до вивчення ранніх дитячих взаємин та їх ролі у функціонуванні психіки дорослої людини, продовжує утримувати як теоретичну, так і прикладну актуальність. Не втрачають своєї важливості питання впливу раннього досвіду відносин з батьками та іншими близькими людьми на здатність дорослої людини будувати ефективні взаємини з представниками протилежної статі. Наша увага в цьому ключі теж є очевидною.

Зрозуміло, що сучасний розвиток психологічної науки дозволяє знаходити відповіді на поставлені вище питання. Одним із підходів, який їх розкриває, є теорія прив'язаності, запропонована англійським психоаналітиком Джоном Боулбі та його послідовниками. Ми вважаємо, що використання цієї теорії стосовно дослідження якості романтичних відносин дозволяє звернутися до міжособистісних витоків індивідуального ставлення до людини протилежної статі та особливостей поведінки в парі.

Мета запропонованого дослідження полягає в теоретичному аналізі психологічних досліджень щодо особливостей романтичних взаємин в контексті типів прив'язаності її учасників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Джон Боулбі, англійський психіатр та психоаналітик, у 1960-тих роках сформулював теорію прив'язаності, яка мала своє коріння в традиційному психоаналітичному підході (Bowlby, 1969, 1973). На відміну від класичного психоаналізу, який передбачає пріоритетну роль свідомих і несвідомих фантазій у перебігові психічного життя дитини, вчений зосередив свою увагу на переживанні дітьми таких подій, як сепарація та втрата. Тобто, засновники теорії прив'язаності підкреслюють центральну роль ранніх стосунків зі значущими людьми. Саме вони та їх якість визначатиме розвиток людини впродовж життя. “Тепер уже зрозуміло, що не лише маленькі діти, а й люди різного віку бувають найбільш щасливими і можуть максимально розкрити свої таланти, коли вони впевнені, що за ними є хтось, кому вони довіряють і хто неодмінно прийде на допомогу, якщо виникнуть якісь труднощі. Той, кому довіряють, забезпечує безпечний тил, на основі якого людина може діяти [2, с. 113].

Підхід теорії прив'язаності до романтичних відносин стверджує про те, що основою вміння любити є ранній досвід безпечної прив'язаності до матері чи близьких. На думку автора теорії, новонароджена дитина сприймає себе й маму окремо один від одного й не перебуває в злитті з нею. Але залежно від того які відносини складаються в мамі з дитиною, таку компетентність у них дитина збереже протягом життя. У такий спосіб формується прив'язаність, яка представляє собою емоційну основу життя людини [1].

Теорія прив'язаності набувала своєї популярності серед науковців і цінними для нашої роботи є дослідження Філа Шейвер і Сінді Хазан. Саме вони розглядають романтичні відносини в концепції прив'язаності. Науковці вважають, що ранній соціальний довід, який формує певний тип взаємостосунків, проявляється в романтичній любові дорослих людей [30]. Прив'язаність відіграє важливу роль у побудові та розвитку романтичних взаємин, оскільки є певним біологічним чинником, що притягує партнерів у той час, коли їхня любов розвивається. Разом з тим, вчені зауважують про безперервність типу прив'язаності, яка може вказувати на те, що дорослий тип прив'язаності в романтичних стосунках також залежить від дитячого досвіду [6].

У своєму дослідженні С. Хазан і Ф. Шейвер опитували чоловіків і жінок щодо їхнього розуміння відносин між ними. В отриманих даних було виявлено, що частина людей, які були впевнені в надійності свого партнера легко встановлювали близькі стосунки. Інша частина досліджуваних, ті, які сумнівалися в своєму партнерові, часто дратувалися і тривожилися, намагались усе контролювати або віддалялися, уникаючи близькості в такий спосіб [5]. Тобто, вдалося дослідити зв'язок типу прив'язаності зі ставленням до партнера. Дослідники також з'ясували, що закохані з безпечним типом прив'язаності найменш ревниві, в той час як володарі різних небезпечних типів прив'язаності проявляли ревності в різній мірі. Разом з тим, люди з різним типом прив'язаності мають різні уявлення про хід романтичної любові. Більше того, що уявлення про наявність романтичних партнерів, довіру до них, та їхню власну любовну гідність, залежать від типу прив'язаності [6].

Висновки. Здійснений теоретичний огляд наукових досліджень дає можливість стверджувати, що серед чинників, які впливають на романтичні відносини між чоловіком та жінкою, є тип їхньої прив'язаності. Найбільш позитивний вплив на динаміку та зміст романтичних взаємин має безпечний тип прив'язаності.

Список використаних джерел.

1. Боулби, Дж. (2003). Привязанность. Москва: Гардарики.
2. Боулби, Дж. (2012). Создание и разрушение эмоциональных связей. Москва: Академический проект.
3. Крижановська, З. (2021). Надійний тип прив'язаності як основа розвитку психічного здоров'я дитини. Сучасні психологічні тенденції - підтримки та відновлення психічного здоров'я особистості: теорія та практика, тези доповідей II міжнарод. міждисциплінар. конференції. Харків.
4. Крижановська З., Пилипчук О. (2021). Вплив типу прив'язаності між матір'ю та дитиною на психічний розвиток останньої. Сучасні психологічні тенденції підтримки та відновлення психічного здоров'я особистості: теорія та практика, тези доповідей II міжнарод. міждисциплінар. конференції. Харків. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19694>
5. Джонсон С. (2018). Обними меня крепче .
6. Kazan C. and Shaver P. (1987). Romantic Love Conceptualized as an Attachment Process/ Article in Journal of Personality and Social Psychology.

